Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer H.M. de Jonge
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Uw kenmerk
-

Ons kenmerk
2023/0079

Datum
11 oktober 2023

Betreft
Uitkomsten pilot afweging tools OSINT

Geachte heer De Jonge,

Ter opvolging van de aanbevelingen in toezichtrapport nr. 74 (2021) naar Automated Open Source Intelligence (OSINT) zijn de AIVD en de MIVD een pilot gestart naar de inzet van tools in het inlichtingenproces. Met deze brief informeert de CTIVD u over de resultaten van de pilot en nadere toezichtactiviteiten. Wij verzoeken u en uw ambtsgenoot van Defensie deze brief nog voor het verkiezingsreces ter kennis te brengen van de beide Kamers van de Staten-Generaal.

Achtergrond

In haar toezichtrapport nr. 74 over automated OSINT heeft de CTIVD geconcludeerd dat de AIVD en de MIVD de werking van de tools voor automated OSINT in onvoldoende mate hebben doorgrond om aan de bepalingen omtrent gegevensverwerking te voldoen. De AIVD en de MIVD dienden alsnog de werkwijze en (zo goed als mogelijk) de achterliggende bronnen van de tools in kaart te brengen en daarop mitigerende maatregelen te nemen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. De CTIVD heeft daarbij opgemerkt dat het de voorkeur verdient dat de diensten daartoe in gezamenlijkheid een beleidskader zouden ontwikkelen met bijbehorende werkinstructies. Hiervoor is op 1 november 2022 een pilot gestart, waarover uw ambtsvoorganger eerder het parlement inlichtte.[1]

Bevindingen pilot

De pilot heeft geleid tot meer bewustzijn binnen de AIVD en de MIVD over eventuele risico's die kunnen ontstaan bij de inzet van tools in het inlichtingenproces. De diensten hebben een afwegingskader vastgesteld om risico's op onrechtmatigheden bij de inzet van deze tools te identificeren en te beoordelen.

[1] Kamerstukken *II 20*21/22, 30 977, nr. 164, p. 32.

De CTIVD acht het van belang dat de risico-inventarisatie ook leidt tot het nemen van mitigerende maatregelen op de geconstateerde risico's. Voor een aantal tools is dit ook gebeurd. De CTIVD benadrukt de noodzaak dat dit voor alle tools in het inlichtingenproces dient te gebeuren.

Ook dient een sluitend overzicht te worden aangehouden van de gebruikte tools. Deze dient periodiek te worden bijgewerkt.

De AIVD en de MIVD zijn verzocht op korte termijn verbeteringen door te voeren. Dit betekent dat er binnen twaalf weken een sluitend overzicht dient te zijn en het wegingskader op alle tools uit dat overzicht (dus niet enkel die uit de pilot) dient te zijn toegepast.

Eenzelfde brief is verzonden aan uw ambtsgenoot van Defensie.

Hoogachtend,

Dr. N.A.N.M. van Eijk
Voorzitter

Mr. drs. K.C. Koese
Secretaris